

Priprava domačih pripravkov, s katerimi lahko pomagamo našim rastlinam, postaja med ljubiteljskimi urbani vrtnarji vedno bolj priljubljena. Ko se priprave lotimo, pa pogosto naletimo na kar nekaj vprašanj. Zato da bo teh manj, tokrat predstavljamo, kako lahko pripravite nekaj najuporabnejših pripravkov za krepitev rastlin in zaščito pred boleznimi.

Domači pripravki za krepitev rastlin pred boleznimi

Besedilo: Davor Špehar, Zeleni svet
Fotografije: Zeleni svet, Shutterstock

Poleti so rastline izpostavljene številnim stresnim pogojem, od suše do močnih padavin, napadov boleznih in škodljivcev ... Če niso močne, vitalne in krepke, lahko hitro podležejo in nam prinesejo grenko razočaranje. Tako kot pri človeku, zato da je bolj odporen proti različnim virusom in bakterijam, krepitev imunski sistem, lahko podobno taktiko izberemo pri rastlinah – s preverjenimi pripravki jih redno preventivno krepitev, tako pa skrbimo, da so ves čas močne in vitalne ter tako bolj odporne proti boleznim ter drugim stresnim dejavnikom.

Pripravki za krepitev pred boleznimi

Rastlin začnemo pred boleznimi krepitev na začetku junija, nato pa se temu opravilu posvečamo vse poletje. Za krepitev rastlin lahko uporabimo različne domače pripravke. Ker ima vsak od pripravkov, ki jih bomo predstavili v nadaljevanju, svoje prednosti, nikoli vse poletje ne uporabljamo le enega, temveč jih med seboj kombiniramo. Priporočamo, da pripravke uporabljate izmenično.

Zelo preprosto in hitro lahko pripravimo hladni izvleček iz kamilice in rmana, ki bo rastline krepil pred glivičnimi in bakterijskimi boleznimi. Proti

glivam plesnivkam in pegavostim jih krepitev z navadnim kravjim mlekom ali sirotko. O vsesplošni uporabnosti sode bikarbone, ki je cenovno zelo ugodna sestavina, se v zadnjih letih govori zelo veliko, odlično pa se izkaže tudi proti pepelasti in pravi plesni ter nekaterim glivičnim boleznim. Pripravek, kjer eno žlico sode bikarbone zmešamo z vodo, oljem in nekaj kapljicami mila, pripravimo »en dva tri«, njegovo učinkovitost pa je preizkušeno zelo dobro.

Na našem vrtu ob prvem pojavu bolezni vedno škropimo tudi z žajbljem. Pred tem s paradiznika odstranimo vse okužene liste. Najprej škropimo tri dni zapored, potem vsakih 5 dni in po vsakih močnejših padavinah. Čaj iz žajblja pred škropljenjem po rastlinah obvezno ohladimo. S čajem škropimo po tleh in listih rastlin.

Kdaj in kako škropimo z domačimi pripravki?

Z domačimi pripravki je rastline priporočljivo škropiti zvečer ali zgodaj zjutraj. Prednost sam dajem večernim uram, zato da škropiva deluje čez noč. Če škropimo zjutraj, sonce namreč lahko izniči ali zniža delovanje pripravljene domačih škropiv. Z domačimi

pripravki preventivno škropimo vsakih 5 dni in po močnejših padavinah.

Če opazimo prve znake okužb, porežemo vse okužene liste in škropimo z žajbljevim čajem tri dni zapored. Potem nadaljujemo s sodo bikarbono v presledku 5 dni. Če dežuje, tudi bolj pogosto. Največ težav z glivičnimi boleznimi imamo v deževnih poletjih. Takrat je treba škropiti bolj pogosto. Ob suhem in vročem poletju na

vrtu ne bo veliko težav. Takrat škropimo samo enkrat na teden ali vsakih 10 dni.

Žajbelj tudi za pomoč rastlinam po toči, neurju

Žajbljev čaj je obvezen pripravek tudi takrat, kadar se rastline po toči ali neurju poškodujejo. Najprej seveda odstranimo vse močno poškodovane liste, nato pa z žajbljevim čajem škropimo vse poškodovane ra-

stline tri dni zaporedoma. To naredimo takoj, ko je vreme stabilno in sončno. Škropljenje opravimo v dopoldanskih urah (zjutraj), da se nanos čim hitreje posuši. Prvi dan po toči lahko škropimo tudi z visoko koncentriranimi aminokislinami, ki jih mešamo s čaji iz rmana, žajblja in kamilice. Ukrep ponovimo po treh do štirih dneh. Tako bomo rastlini pomagali, da hitreje zaceli rane in začne rasti.

Tabela : Domači pripravki, ki krepijo rastline pred boleznimi

Zelišče/ rastlina/ ostalo	Pripravek	Recept	Opombe	Delovanje
Kamilica	Škropivo (hladni izvleček)	1 pest posušenih kamilic/1 l vode	24 ur namakamo v vodi. Uporabimo nerazredčeno.	Različne glivične in bakterijske bolezni
Mleko, sirotka	Domače škropivo	1 l mleka oz. sirotke/1 l vode	Redčimo v razmerju 1 : 1	Glive plesnivke, pegavosti
Rman	Škropivo (hladni izvleček)	20 g suhe zeli/ 1 l vode	Namakamo 24 ur. Uporabimo nerazredčeno.	Glivične bolezni, plesnivke, krepí rastline proti škodljivcem
Žajbelj	Škropivo (čaj)	1 pest zeli/ 1 l vode	Skuhamo čaj, ohladimo, uporabimo nerazredčeno.	Glivične bolezni, razkuževanje semena, padavica sadik
Soda bikarbona	Domače škropivo	1 žlica sode bikarbone/4 l vode + 2,5 žlice olja + 2 kapljici mila	Pred uporabo pretresemo.	Pepelaste in prave plesni, glivične bolezni

Biostimulator iz visoko koncentriranih aminokislin sicer ni domači pripravek, a si vseeno zasluži, da ga na tem mestu omenim, saj ga sami, tako kot je opisano zgoraj, kombiniramo z domačimi pripravki. Njegovo uporabo priporočam tudi zato, ker pomaga pri izboljšanju odpornosti rastlin proti pomanjkanju vode, zmanjša se stres

zaradi poletne vročine, poveča se tudi odpornost proti boleznim. Ker izboljša fotosintezo in presnovo, rastline posledično bolje rastejo, se počasneje starajo, boljša pa je tudi obnova celic ob poškodbah. Predlagam, da z njim rastline škropite vsakih 15 dni, da bo manjša poraba, pa ga mešajte z vodo in škropite po listih.

KORISTEN NASVET: NE POZABITE NA RAHLJANJE ZEMLJE

Rastline za nemoteno rast potrebujejo rahlo zemljo, ker suša in močni nalivi podlago zbijajo, pa poleti ne smemo pozabiti na rahljanje zemlje. Načeloma je tla na vrtu treba rahljati na vsakih 10 do 14 dni ali po vsakem močnejšem poletnem dežju. Seveda pred opravilom počakamo, da se tla primerno osušijo.

Vsaj enkrat v poletnem času poskrbimo tudi za rahljanje tal pod zastirko. Za učinkovito rahljanje tal in hkrati spodrezovanje plevela je zelo uporabna ročna freza, ki združuje lastnosti vrtnega plevelnika in ročnega kultivatorja. S tem inovativnim orodjem lahko delo opravimo tudi do sedemkrat hitreje in lažje kot v primerjavi z motiko.

